

Ni razlogov za odlašanje

V središču pozornosti slovenske javnosti v zamejstvu sta te dni dva dogodka. Najprej je treba omeniti vest, da je skupina krščanskodemokratskih senatorjev vložila v senatu zakonski predlog o zaščiti slovenske narodne manjšine v Italiji. Gre za pobudo, ki jo je že pred meseci napovedalo deželno vodstvo Krščanske demokracije v Furlaniji - Julijski krajini in ki jo je potrdil strankin vsedrjavni tajnik Picoli, ko je v lanskem novembru v Rimu sprejel enotno slovensko odposlanstvo iz Furlanije - Julijske krajine. Besedila tega zakonskega predloga še nismo dobili na vpogled in ga zato še ne moremo oceniti. Iz izvajanj videmskega krščanskodemokratskega parlamentarca Bressanija v Primorskem dnevniku pa bi izhajalo, da zakonski predlog, kar zadeva problematiko zaščite Slovencev v videmski pokrajini, osvaja znano stališče videmske KD, po katerem Slovencem v tej pokrajini ni mogoče priznati enake ravni zaščite kot Slovencem na Tržaškem in Goriškem. Ne bomo tu ponavljali, kako je takšno mnenje iz trte izvito, ker smo to v našem listu povedali že nešteto krat.

Ne glede na to menimo, da je pobuda stranke relativne večine pomembna, ker bi morala pospešiti začetek parlamentarne razprave o globalni zaščiti slovenske narodne manjšine v Italiji, in sicer na osnovi vseh dozdej vloženi zakonskih predlogov (KPI, PSI, SSK, senatorka Gruber Benco od Liste za Trst) in tudi na osnovi gradiva, ki ga je zbrala posebna komisija v okviru predsedstva vlade (tako imenovana komisija Cassandro). Nobena razloga bi torej ne smelo več biti za nadaljnje odlašanje z začetkom takšne parlamentarne razprave, med katero bodo morale vse stranke javno zavzeti stališče do tega za našo manjšino naravnost življenjskega vprašanja.

Drugi dogodek, ki je za našo manjšino prav tako pomemben, je rzsodba, ki jo je pred dnevi izreklo ustavno sodišče v zvezi s členom 137 kazenskega postopnika. Zadevo je že pred leti sprožilo tržaško sodišče, ko je obravnavalo znani primer prof. Sama Pahorja. Tržaški sodnik je tedaj v bistvu pozval ustavno sodišče, naj rzsodi, ali je omenjeni člen kazenskega postopnika v skladu z ustavo ali ne. Ta člen namreč določa, da je med kazenskimi obravnavami obvezna raba italijanskega jezika za vse, ki ta jezik poznajo. Za osebe, ki kljub poznavanju italijanščine nočejo uporabiti tega jezika pred sodnikom, je določena kazen. Jasno je, da je spričo takšne zakonodaje prepove-

■ dalje na 7. strani

Arabski svet in Zahod

Vsakovrstnim komplikacijam, ki se pojavljajo zadnja desetletja na svetu in zastavljajo vedno nove probleme posebno Zahodu, se je pridružil tudi problem arabskega sveta. Ni si mogoče tajiti, da imajo razni veliki problemi, s katerimi se mora danes boriti Zahod — bodisi atlantsko zavezništvo bodisi tiste zahodne države, ki so ostale zunaj njega — svoj izvor ravno na arabskem Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki. Lahko se celo reče, da imajo tam svoje korenine najhujši mednarodni problemi, če se izvzame direktno nasprotje med Zahodom in Sovjetsko zvezo.

Medtem ko ustanovitev novih držav v južni Aziji, v črni Afriki, srednji Ameriki in v Evropi (Islandija, Malta) ni povzročila večjih mednarodnih težav in motenj v svetovnem ravnovesju, pa je postal arabski svet po svoji osamosvojitvi izpod varuštva Francije in Velike Britanije pravo klotišče vsakovrstnih nevarnosti ne samo za zahodni, ampak za ves svet. Evropa in arabski svet sta od nekdanj v dotiku, vendar se slabo poznata, čemur je nedvomno krivo predvsem versko nasprotje z vsem tistim, kar je povzročilo v teku skoraj poldrugega tisočletja. Krščanstvo ni imelo do pojava bojevitnega materialističnega in ateističnega marksizma - leninizma - stalinizma hujšega in bolj zagriženega sovražnika, kot je bilo mohamedanstvo. Mohamedanski verski fanatizem je navdihoval arabske osvajalce, ki so se kmalu po Mohamedovi smrti vsuli z Arabskega polotoka osvajat bizantinsko severno Afriko in zavzeli tudi skoro cel Iberski polotok, po drugi strani pa prodrli globoko v južno in srednjo Azijo ter jo takorekoč

na mah islamizirali. Iztrebljali so prejšnje prebivalstvo ali pa ga spreobračali s silo, z ognjem in mečem. Tako so popolnoma uničili latinsko-bizantinsko kulturo in krščanstvo v severni Afriki, pa tudi na azijskih tleh, kar so pozneje dopolnili Turki.

V prvih stoletjih arabske ekspanzije je razpolagala vodilna arabska plast s sorazmerno visoko kulturo, ki na nekaterih področjih — matematika, geometrija, zemljepis — ni zaostajala za zahodno. To je bil v bistvu plod odprtosti arabskega sveta pred njegovo islamizacijo do vplivov latinsko-bizantinske in indijske ter perzijske kulture, pa tudi avtonomnega kulturnega razvoja. Ti vplivi so trajali še nekaj stoletij. V začetku našega tisočletja pa se je arabski svet zaprl vase, obvladan od vedno hujšega verskega fanatizma, k čemur so potem doprinesle še križarske vojne, izguba Iberskega polotoka in nato še razmah evropskih kolonialnih sil, ki so si v 19. stoletju podvrgle ves arabski svet in si ga razdelile (Francija, Anglija, Španija). To je bil čas ponižanja za arabstvo, hkrati pa začetek njegovega vraščanja v moderni gospodarski razvoj in socialnega dviganja arabskih mas, ki so bile dotlej popolnoma podvržene oblasti raznih arabskih sultanov in šejkov. Ne samo simbol, ampak tudi dejanski odraz takega popolnega ponižanja človeške osebe v arabskem svetu sta bila položaj arabske ženske (mnogoženstvo in prisilno pokrivanje obraza v javnosti, pri čemer je bila ženska samo še predmet, s katerim sta razpolagala oče in potem mož, kateremu jo je oče prodal, ter suženjstvo z

■ dalje na 2 strani

Dr. Štoka izvoljen za predsednika sedme deželne komisije

V okviru dogovorov za preosnovo deželnega odbora in razširitev sedanje deželne večine na druge demokratične stranke je bil v torek, 9. februarja, deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka izvoljen za predsednika komisije deželnega sveta za prevoze, promet in turizem. Prejel je glasove predstavnikov strank, ki podpirajo oziroma med njimi potekajo pogajanja za razširitev deželnega odbora samega, in sicer KD, PSI, PSDI, PRI in PLI. Predstavniki drugih strank so se vzdržali, tako da je Štoka prejel skupno 36 povoljnih glasov in nobenega nasprotnega.

Z enakim številom glasov sta bila izvoljena še prvi podpredsednik in tajnik iste komisije, in sicer predstavnik KD

Del Gobbo in Angeli. Za drugega podpredsednika pa je bil z glasovi svoje skupine izvoljen predstavnik KPI Tarondo.

Z izvolitvijo dr. Štoke za predsednika te pomembne deželne komisije je bil končno prebit led, ki se je kazal v stalnem nasprotovanju vstopu samostojne politične stranke Slovencev v deželi Furlaniji - Julijski krajini v organsko koalicio demokratičnih strank za vodenje deželne uprave. Zato je to imenovanje po politični pomembnosti najvišje mesto, ki ga je v deželni strukturi kdaj zavzel kak slovenski svetovalec, in je zato pomembno priznanje Slovenski skupnosti kot politični stranki in posredno pomemben dogodek za celotno slovensko narodnostno skupnost

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 21. februarja, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Veliki orkestri; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Mladinski oder: Otroci umetnosti: »Peter Ilič Čajkovski«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.40 Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 22. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Gospodarska problematika pri nas in v svetu; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Alternativna prehrana; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 12.00 Kulturni dogodki — Kako ti je ime?; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Atilij Kralj: »Kdo je na vrsti?«; 15.00 Glasbeni pin-pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Računalnik v službi človeka; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 23. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Domači obrazi; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Manjka jim samo beseda; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Kulturno pismo — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano!; 14.55 Naš jezik; 16.00 Koder teče, ondod moči; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Z besedo o glasbeni umetnosti; 18.00 Albert Kesslerling: »Arsenik in stare čipke«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 24. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Pripoved partizanskega časnika; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Alternativna prehrana; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za 1. stopnjo osnovne šole; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Cecilijanka 81; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Dozercob«; 15.00 Ameriški gledališki musical; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci: violončelist Peter Filipčič, gojenec tržaške Glasbene matice; 18.00 Slovenska literatura v Italiji; 18.40 Iz beležke Miroslava Koušče; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 25. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Doma in na tujem; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Psihološki utrinki; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za 2. stopnjo osnovne šole — Izbrani listi; 12.00 Od Milj do Devina — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.55 Naš jezik; 15.00 Jugoslovanski izvajalci; 16.00 Primorska duhovščina pod fašizmom; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Sodobne slovenske novele; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 26. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Tri slovenske sestre: 130 let Družbe sv. Mohorja; 9.30 Svet se vrti počasi; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.30 Literarni listi; 12.00 Na goriškem valu — Beležka; 13.00 Poročila; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka?; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Dozercob«; 15.00 Postni govor; 15.15 Odršana kulisa. Film in filmska glasba; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Kako ti je ime? 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 27. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Tudi starost je lahko lepa; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Fleši mimogrede...; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 »Bom naredu st'zdice, čjer so včas' b'le« — glasnik Kanalske doline — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pisci; 14.55 Naš jezik; 15.00 Začnimo s črko »A«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Med dvema ognjema — kviz oddaja s sodelovanjem slovenskih goriških in tržaških višjih srednjih šol; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Arabski svet in Zahod

■ nadaljevanje s 1. strani

divjaškim in gnusnim lovom na sužnje v Afriki in z odprtimi suženjskimi trgi kot za živino).

Doba dekolonializma je prinesla samostojnost vsem arabskim narodom (ni še rešeno vprašanje, ali gre za različne narode, kot se zdi, ali za enoten narod z različnimi etničnimi posebnostmi; bolj verjetno se zdi prvo). Toda arabski svet je na dekolonizacijo reagiral z nervoznimi krči. Za seboj ni imel nikakega izkustva, ki bi bilo vsaj od daleč podobno razvoju zahodnega sveta v duhu kake verske reforme ali političnega liberalizma, socialnega razvoja ali industrijske revolucije ter tehnološkega razvoja. Znašel se je politično samostojen, a popolnoma nepripravljen na moderno življenje. Edino gospodarsko bogastvo arabskega sveta je petrolej. Toda petrolej so našli zahodni inženirji že v kolonialni dobi in tudi danes sta njegovo črpanje in prevoz popolnoma odvisna od zahodnih tehnikov in ladjarjev. Toda petrolej je postal najvažnejše pogonsko sredstvo sodobnega sveta in tudi najvažnejša industrijska surovina. Arabske države so ga z nacionalizacijo izvile zahodnim petrolejskim družbam, toda glede na nedemokratski značaj arabskih držav, ki so se znašle bodisi v oblasti sultanov z absolutno oblastjo kot npr. v Saudski Arabiji, bodisi v oblasti k totalitarnim metodam nagnjenih diktatorjev, kot je npr. Gedafi, to »nacionalno« bogastvo v resnici ne služi socialnemu in gospodarskemu razvoju arabskih narodov, ampak je skoro izključno samo vir bajnega bogatenja vladajočih in njihovega okolja. Neupoštevajoč petroleja so gospodarstva arabskih držav med najbolj nerazviti na svetu in arabska ljudstva med najrevnejšimi. Raven splošne izobrazbe je na splošno celo nižja kakor v črnih afriških državah. Muslimanstvo v arabskih državah je ostalo vase zaprto, fanatična religija, skoro okamenela v svojem odklanjanju naukov zgodovinskega razvoja, zato ne pozna notranjega idejnega razvoja kot npr. krščanstvo s svojimi reformami, teologijo, enciklikami, socialnim naukom Cerkve itd.

Ravno vse to, zaostalost, gospodarska nemoč, srednjeveški verski fanatizem, odklanjanje zahodnih političnih izkustev in filozofije, pomanjkanje demokracije, ki bi omogočila sprostitve novih miselnih, političnih ter socialnih energij, nizka življenjska raven širokih ljudskih plasti itd. povzročajo v arabskih državah občutek splošne frustracije, neučinkovitosti in nemoči nasproti Zahodu, kar se kaže vsaj pri vladajočih slojih v nerazumnem in fanatičnem sovraštvu do Zahoda. Arabski svet nalaga Zahodu krivdo za svojo neučinkovitost in revščino. Vsemu je baje krivo zahodno izkoriščanje, zahodni kolonializem, čeprav je trajala oblast zahodnih sil nad arabskim svetom povprečno komaj pol stoletja in je pomenila dejansko osvoboditev tega sveta iz pravega srednjega veka in najhujše revščine.

Danes je arabski svet prežet od želje po »maščevanju« nad Zahodom. Izkoriščanje dosedanjega monopola nad petrolejem

za brezobzirno dviganje njegove cene ni izraz kakega gospodarskega računa, ampak izraz tega sovraštva in besne želje po »ponižanju« zahodnega sveta, spraviti ga na kolena, v odvisnost od arabskega sveta. Izraz tega »maščevanja« so tudi Gedafijevi poskusi politično izpodkopati stabilnost zahodnih držav, zlasti Italije, z nacrtnim in doslednim podpiranjem vseh terorističnih skupin. Zahodu pripisujejo arabski vladajoči krogi tudi krivdo za svoje poraze v vojnah proti Izraelu. Zato se skušajo maščevati predvsem Zahodu, tako s terorističnimi akcijami kot z izsiljevanjem s petrolejem. Vse evropske teroristične skupine so povezane s terorističnimi centri v Libiji in v Libanonu, pod okriljem Palestinske osvobodilne fronte. Iz arabskega sveta prihajajo v Evropo in Združene države ogromne količine mamil. Arabski vladajoči krogi, ki razpolagajo s stotinami milijard dolarjev iz lahkkih petrolejskih zaslužkov, povzročajo neprestane denarne krize na Zahodu, ko jih enkrat vržejo v nakupe zlata, drugič v nakupe nemških mark, tretjič v nakupe ameriških dolarjev, kar ravno zdaj poganja ceno ameriškega dolarja na denarnih tržiščih v blazno višino in povzroča padec drugih zahodnih valut.

Milijarde na lahek način s petrolejem zasluženih dolarjev pa služijo tudi za financiranje Palestinske osvobodilne fronte in njenih terorističnih akcij, neodvisno od tega, če gre res za interese palestinskih Arabcev ali ne. Dejstvo je, da arabske države, ki skupno razpolagajo z mnogimi milijoni kvadratnih kilometrov zemlje in so vse tudi bolj ali manj redko naseljene, namerno nočejo rešiti problema palestinskih beguncev s tem, da bi jim omogočile nekje na svojih tleh stalno naselitev in vključitev v normalno življenje. Hočejo jih kar naprej, generacijo za generacijo, izkoriščati za svoje maščevalne načrte proti Izraelu in zahodnemu svetu. Ne more biti nobenega dvoma, da je arabsko sovraštvo naperjeno tudi proti katoliški Cerkvi, tako iz verskih kot iz zgodovinskih razlogov, ker vidijo v njej predvsem »zahodno« Cerkev. Zato se ne bi bilo čuditi, če bi bil res arabski terorizem oborožil roko atentatorja, ki je streljal na papeža. Zato preseneča papežev pogum, pa tudi nepremišljenost njegovih svetovalcev v zvezi z njegovim sedanjim potovanjem v Afriko in predvsem v mohamedansko Nigerijo. Ni slučaj, da so odkrili tam tolpo atentatorjev, ki je imela baje namen streljati nanj. Imelo bi strahotne posledice, če bi se jim to posrečilo. Med katoliškim in mohamedanskim svetom bi nastal nov prepad, ki ga stoletja ne bi bilo mogoče premostiti.

Lahko se zgodi, da bo po krivdi nepredvidenih okoliščin prišlo neko do spopada med Zahodom in Sovjetsko zvezo, čeprav ga nobena stran ne želi. Dejstvo pa je tudi, da neka tretja stran — to je arabski svet — zavestno dela na tem, da bi pahnil zahodni svet v tretjo svetovno vojno in povzročil njegovo uničenje ali usodno oslabeitev. Na tem gradi svojo bodočnost. In zahodni svet — pa tudi Vzhod — bi se morala tega zavedati.

Ljubezen do življenja

Večkrat lahko slišimo, mnogokrat pa beremo o samomorih mladih ali o mladih mamilarjih, ki so vrgli proč svoje življenje. Isto velja za tiste mlade, ki se ubijejo pri nesmiselnem dirkanju z motornimi vozili po cestah, ali za mlade kriminalce, ki izgubijo življenje ali postanejo invalidi pri raznih hudodelskih dejanjih.

Skoro vsak človek, ki to sliši ali bere, se vpraša, kaj je vendar bilo s temi mladimi ljudmi, da niso znali bolj ceniti svojega življenja. Ali jim res ni pomenilo nika-ke vrednote? Že sam čut za samoohrano bi jih moral obvarovati pred takim lahkomi-selnim uničevanjem lastnega življenja.

Nekateri menijo, da so bili mladi samo-morilci ali mamilarji tako razočarani nad življenjem, da so ga zavrgli. Toda v večini primerov gre za mlade ljudi, ki niso imeli pravega vzroka za razočaranje. Življenje je bilo dobro z njimi. Niso trpeli pomanjka-nja in le redki bi se bili lahko pritoževali, da so bili premalo ljubljani. Toda to bi mo-ralo v mladem človeku le še povečati željo po ljubezni in s tem tudi željo po življe-nju. Morali bi stremeti po tem, da bi v o-stalem življenju nadoknadili tisto, za kar so morda bili prikrajšani v svoji mladosti.

Resnica bo najbrž ta, da se odločijo za samomor ali za drugačno obliko uničenja lastnega življenja tisti, ki ne ljubijo življe-nja in ga ne znajo ceniti. Nikoli še niso bili v stanju, da bi bili spoznali pomen življe-nja in njegovo povezanost z odgovornostjo za lastno usodo in usodo drugih, od usode članov lastne družine do usode lastnega naroda. Mogoče niso mogli tega spoznati zato, ker niso imeli nobenih idealov, za ka-tere bi želeli živeti. Ali pa niso imeli v se-bi volje, da bi sprejeli take ideale. V mla-bi dostni lahkomi-selnosti in udobju se jim je zdelo, da bo prijetneje živeti brez idealov, ki bi zahtevali kake žrtve, delo ali odgovor-nost. Toda potem se jim je nenadno razo-delo, da je tako gledanje na življenje var-ljivo in da pripelje človeka, tudi mladega človeka, do točke, ko ne ve več, kakšno vrednost predstavlja njegovo življenje ta-ko zanj kot za druge, in se ga tako znebi na neodgovoren, lahkomi-seln način.

Mladi človek, ki je zavzet za kake idea-

le, ki ima rad ljudi in bi jim rad koristil, nikoli ne bo napravil samomora ali zavrgel svojega življenja z lahkomi-selnostjo na cesti ali kje drugje. Varoval bo svoje živ-ljenje kot veliko vrednoto in po svojih mo-čeh in presojah jo bo uporabljal v dobro samega sebe in svojih bližnjih, t.j. soljudi. Za to je potrebna neka zrelost, a tako zre-lost si pridobi mladina na splošno že v šol-ski dobi. Le tisti mladi, ki se zavestno od-tegujejo takemu spoznanju, lahko končajo s samomorom. Krivde za njihov samomor ne bi smeli vedno metati na družbo, krivi so tudi mladi sami, ki so zavestno in trdo-vratno odklanjali vsak nasvet, ki so ga do-bili morda pri ljudeh ali v knjigah, da bi začeli bolj ceniti svoje življenje in se za-vedati svoje odgovornosti v družbi.

Zanimivo je, kako vzljubijo življenje in spoznajo njegov pomen in kako ga zač-njajo varovati tisti mladi ljudje, ki se znaj-dejo lepega dne v položaju, da jim je živ-ljenje ogroženo po kaki hudi bolezni, npr. po težki srčni hibi ali zaradi prezgodnje sladkorne bolezni ali prirojene ali povzro-

čene invalidnosti. Takim mladim ljudem skoro vedno pomeni življenje neprimerno več, kljub težavam, ki jih prinaša s seboj, kakor tistim, ki jim ni nič manjkalo in so se vendar prostovoljno odrekli življenju ali ga zapravili z jemanjem mamil. Zato lah-ko ima — in navadno tudi ima — tako bol-ni ali invalidni mladi človek neskončno več od življenja kot tisti njihov vrstnik, ki se mu za življenje ni treba boriti in ga zato ne ceni. Fant ali dekle, ki morata vsak dan jemati tablete proti kaki hudi kronični bo-lezni ali si dajati injekcijo proti sladkorni bolezni, pa tudi invalid, morda celo na vo-zičku, se po prvi krizi duševno uravnove-sijo in živijo normalno, pogosto srečno živ-ljenje, celo srečnejše kot zdravi ljudje, ker znajo zdaj življenje bolj ceniti in bolj izko-ristiti vse dobro in lepo, kar jim nudi, med-tem ko čisto zdravi pogosto slepo in večno nezadovoljno drvi mimo vsega lepega, ali ga celo prezirljivo zametujejo in niso nikoli pripravljene priznati, da je življenje vendarle lepo in velika dobrina. To dobro-ti si mora človek znati priboriti in si jo zaslužiti, čeprav mu je bila podarjena, e-nako kot vsako drugo. In kdor tako pojmu-je življenje, kot resnično, veliko, največjo dobrino, je ne bo nikoli zavrgel.

PROSTOR MLADIH

Razstava ob 30-letnici openskega skavtskega delovanja

Letošnje leto ni važno samo za svetovni skavtizem (poteklo je 125 let od rojstva ustanovitelja Baden Powella), ampak predvsem za slovensko tržaško skavtsko orga-nizacijo. Minilo je namreč 30 let, odkar je v tržaškem zamejstvu (točneje v Šklednju) nastal prvi skavtski vod. Kmalu se je skavtsko delovanje razvejal in razširilo po vsem ozemlju in vedno več mladih Slo-vencev in Slovenk se je navdušilo za skavt-sko vzgojno metodo. Ta obstaja predvsem v določenem načinu življenja, ki poudarja: stik z naravo, s prijatelji, smisel za humor, optimizem, preprostost, ljubezen do Boga in domovine, predvsem pa službo bližnje-mu. Vse to pa so le sredstva, ki naj vodijo

do duhovnosti in zrelosti člana in ki naj mu bodo vodilo za življenje.

Letošnja obletnica je pomembna za vso tržaško slovensko javnost, saj je v 30 letih delovanja organizacija vzgojila v slovenski družbi res ogromno število mladih. Mnogi med njimi imajo danes važno vlogo v slo-venski manjšini.

Prav je zato, da so se odločili, da ob ta-ko pomembni obletnici raziščejo zgodovi-no SZSO. Kot po ostalih vaseh, so tudi na Opčinah skavti in skavtinje priredili raz-stavo o svoji preteklosti. Svoje korenine so raziskali s tem, da so intervjuvali bivše o-penske voditelje in zbrali njihove številne slike, ki jih vsi hranijo med svojimi naj-dražjimi spomini. Tako so ugotovili, da so se openski skavti začeli zbirati že pred 30 leti, to pomeni, na samem začetku sloven-skega tržaškega skavtizma. Prvi openski vod Jelenov je bil namreč ustanovljen v letih 51-52, pod duhovnim vodstvom Duša-na Jakomina. Openskega skavtizma pa si ne moremo predstavljati brez voditeljev; Albina Vaclika, Jožefa Bariča, Aleša Lupinca, Janeza Beličiča in bratov Škerlavaj.

Ko pa govorimo o openskem dekliskem skavtizmu, ne smemo pozabiti na ustanovi-teljico prvega voda Anico Trento, na A-lenko Rebula, ki je vodila celih deset let, Evo Jeza, Tanjo Rebula in Barbaro Šker-lavaj.

Sedanji openski skavti in skavtinje (trenutno jih je čez 40) so torej imeli dovolj gradiva, s katerim so napolnili 3 sobe. Šte-vilni obiskovalci so si lahko ogledali res bogato razstavo: vse dosedanje modele kro-jev, skavtske značke organizacij različnih

Breza

■ dalje na 8. strani

Petkova srečanja v SKK

Potem ko so na sedežu Slovenskega kulturne-ga kluba v Trstu že vrsto let izvajali program ob sobotnih večerih, smo sedanji odborniki skle-ali, da bomo ta srečanja prenesli na petek. Za-ni, da smo imeli seveda dobre razloge. Predvsem smo se zavedli, da mladina ob sobotah raje hodi na plese ali vsekakor druge zabave, kot pa da bi prišla poslušat predavanja. K nam so do sedaj prihajali po navadi ljudje, ki jih naš program preveč ni zanimal, prišli so zato, ker pač niso ve-deli, kam bi drugam šli. V petek te nevarnosti ni; tisti, ki pride poslušat predavanje, pomeni, da ga določena tema res zanima.

Do sedaj smo imeli dve taki petkovi srečanj-i. Prvo je bilo nekaj dni pred našim kulturnim praznikom. Namesto da bi priredili tradicionalno proslavo, smo se za ta dan odločili, da povabimo v naš klub dr. Rafka Dolharja. Ni nam govoril o Prešernu, ampak se je poglobil v temo »Rasti iz

svojega«. S tem se torej nismo oddaljili od Pre-šernovega smisla, saj se je ravno on, kakor ma-lokdo zavedal, da človek ni narod more in mora rasti iz sebe, da je torej lahko neodvisen in samo-zavesten in Prešeren nam je to tudi dokazal.

Drugič smo se odločili, da se dotaknemo polj-ske problematike. Predavanje je vodil Sergij Pa-hor. Govornik nam je nanizal nekaj podatkov, nakar se je razvila debata, v kateri je vsakdo povedal svoje misli o tem vprašanju.

Tudi vnaprej bomo imeli program vsak pe-tek, ob 18.30. Mislim, da smo zbrali uro, ki je vsem precej dostopna. Predavanja tudi nikoli ne trajajo v nedogled; po navadi do osmih.

Ob sobotah pa je SKK odprt vsem mladim, ki želijo skupno preživeti večer; torej je nekako zbirališče vseh tistih, ki ne mislijo vseh prostih večerov zabiti v diskoteki.

H. J.

Minister Bodrato obiskal slovenski znanstveni licej v Trstu

V ponedeljek, 15. t.m., se je mudil v Trstu italijanski minister za šolstvo Bodrato. Na tržaški univerzi so v njegovi prisotnosti podpisali listino o sodelovanju med univerzami iz Trsta, Ljubljane, Reke, Zagreba, Dunaja in iz Regensburga na Bavarskem. Uresničil se je tako dolgoletni načrt tržaške univerze, da bi vzpostavila uradne stike med univerzami. Ne gre samo za sodelovanje na znanstveni ravni, ampak tudi za izmenjavanje kulturnih in znanstvenih dosežkov, kar naj poglobi tudi odnose med državami in narodi, ki živijo v neposrednem tržaškem zaledju.

Razen srečanja na univerzi je minister Bodrato imel še veliko drugih obveznosti. Tako je po pogovoru s prefektom in izrednim občinskim komisarjem obiskal italijansko šolo »Italo Svevo«. Za nas pa je še pomembno, da je obiskal tudi slovenski znanstveni licej »France Prešeren«. Ministra Bodrata, ki so ga sprem-

oblikovanju njihove osebnosti, da bodo mladi »zavedni, svobodni in odprti do problemov sodobnega sveta in še posebno do mirnega sožitja med tu živečima narodnima skupnostima in tudi med obema sosednjima državama«. Predsednica zavodskega sveta Vida Jagodic je nato izročila ministru spomenico, v kateri zavodski svet poudarja zahtevo po avtonomiji slovenske šole. Minister je v svojem odgovoru dejal, da bo spomenico podrob-

no preučil in zaželel, da bi se v kratkem zadovoljivo rešila tudi druga vprašanja slovenske šole. V svojem pozdravnem govoru pa je še dejal, da je med obiskom v Trstu bila njegova dolžnost, da se seznanj s slovensko šolo, ki predstavlja posebno značilnost teh krajev.

Med srečanjem z dijaki, s starši in profesorji je dijakinja podarila ministru italijanski prevod Prešernovih »Poezij« in monografijo »Kras, Kosovel, Spacal«. Ravnateljica pa mu je izročila še zadnjo knjigo pisatelja prof. Alojza Rebule »Zeleno izgnanstvo«.

V popoldanskih urah je minister Bodrato imel še nekaj srečanj in obiskov. **dalje na 8. strani**

Varianta regulacijskega načrta dolinske občine

Prejšnji petek, 12. februarja, je dolinski svet razpravljal o spremembi splošnega regulacijskega načrta, oziroma njegovi prilagoditvi deželnemu urbanističnemu načrtu (PUR). Glavna značilnost variante je v tem, da občutno skrči zazidljiva področja na obseg, ki naj bi teoretično zadostovalo za podvojitev sedanjega števila prebivalstva, ki znaša 6083 prebivalcev.

Poleg tega varianta predvideva znatno število takšnih področij, kjer morajo predhodno pristati vsi prizadeti lastniki parcel, ki so vključene v omenjena področja. Dalje uvaja sistem tako imenovanih vrstnih hiš na določenih srenjskih področjih, ki so razporejene tesno druga ob drugi.

Omeniti je treba še, da varianta odpravlja obrtniško cono na področju Pulj pri Domju, po drugi strani pa predvideva podobno področje, vedno v okviru obstoječe perimetracije EZIT, pod Dolino.

V razpravo so posegli predstavniki vseh političnih skupin, ki so zastopane v občinskem svetu (SSk, KPI, PSI, KD, PSDI). Stališče svetovalske skupine Slovenske skupnosti do predložene variante je v daljšem posegu obrazložil svetovalec Tul Alojz, ki je med drugim dejal, da je načelno izhodišče po skrčenju možnosti za priseljevanje v občino od zunaj samo po sebi pozitivno, vendar konkretna izvedba tega načela

v predloženi varianti ne zadovoljuje. Tako vidimo, da je perimetracija tradicionalnih naselij izvedena zelo rigorozno, nasprotno pa je v ravninskem področju Pulj, Domja, Lakotič, Frankovca in Žavelj bolj ohlapna, kakor da so tu veljali drugačni kriteriji.

Glede področja, ki naj bi ga družba SIOT odstopila za obrtniško-industrijsko cono pod Dolino je svetovalska skupina SSK predlagala, naj se to področje nameni intenzivnemu kmetijstvu, ki je bilo toliko oškodovano po razlastitvah. Po mnenju **dalje na 8. strani**

Prejeli smo

Dvojna mera

Kot znano, zadnji dve leti obstajata v Mačkolljah dve prosvetni društvi, katerima je dolinska občinska uprava dala v upravljanje obnovljene prostore v srenjski hiši. Obe društvi sta se dogovorili o izmenični uporabi prostorov, kar je redno delovalo do letošnjega pusta.

Po omenjenem dogovoru pripadata letos pustna nedelja s soboto in ponedeljkom KD Primorsko, pustni torek pa PD Mačkolje, ki je za ta dan programiralo veselo družabno srečanje za mladino in vse vaščane nasploh.

Naenkrat pa se pojavi neki pustni odbor, ki zahteva zase prostore tudi na pustni torek, potem ko mu je ostale dneve prepustilo KD Primorsko. Ker PD Mačkolje ni moglo pristati na to zahtevo, se je pustni odbor obrnil na občinsko upravo. Tako je dolinski župan, ne meneč se za dogovor med obema društvoma za upravljanje prostorov v srenjski hiši, sklenil dati prostore na pustni torek na razpolago omenjenemu pustnemu odboru.

Ta samovoljni poseg župana v škodo PD Mačkolje smatramo za očitno pristranskega, kajti lani je isti župan izjavil materam otrok, ki so prosile za uporabo istih prostorov za pevske vaje vaškega otroškega zbora, da jim ne more pomagati, češ naj se obrnejo na obe društvi, ki so upravljata prostore.

Kot vidimo, gre za očitno pristransko ravnanje občinske uprave, ki tako uporablja dvojno mero, kar ji vsekakor ni v čast.

Toliko smo smatrali za nujno potrebno obvestiti javnost, da bo točno seznanjena, kako stojte stvari in kako se ne dosledno spoštujejo dogovori.

Odbor PD Mačkolje

ZUPNIJA SVETEGA JERNEJA CERKVENI PEVSKI ZBOR — OPČINE vabita

ob Prešernovem prazniku, dnevu slovenske kulture na

»VEČER SLOVENSKE PESMI«

ki bo v soboto, 27. februarja, ob 20. uri v Finžgarjevem domu.

Sodelujejo: otroški in mladinski pevski zbor VESELA POMLAD, ženski pevski zbor »Tabor« in cerkveni pevski zbor.

Misel o prazniku bo podala Martina Repinc.

ljali novi šolski skrbnik Catalano, deželni šolski nadzornik Angioletti in izredni komisar na tržaški občini Siclari, je pozdravila ravnateljica liceja prof. Laura Abrami, ki je gosta seznanila s stanjem na šoli in dodala, da je namen slovenskega liceja ta, da pripravi mlade ne samo na področju šolskega znanja, ampak tudi pri

Sestanek SSK v Miljah

Predstavniki in prijatelji Slovenske skupnosti v miljski občini so v petek, 12. februarja, priredili v lepih in obnovljenih prostorih Slovenskega šolskega centra v Miljah srečanje s tamkajšnjimi rojaki, na katerega so povabili pokrajinsko vodstvo stranke ter predstavnike sosednje dolinske sekcije. Prisotni so bili nekateri slovenski predstavniki drugih strank in tudi znani javni delavec Peter Viola.

Po uvodnih besedah Danila Šavrona, ki je omogočil in pripravil sestanek, je o programu in zgodovini samostojne politične stranke Slovencev v Italiji in o manjšinski problematiki spregovoril pokrajinski tajnik Zorko Harej. Njegova izvajanja so dopolnili Silvester Metlika od dolinske sekcije in člana pokrajinskega odbora SSK Marij Maver in Boris Slama.

Sledila je razprava, med katero so domačini prikazali narodnostni položaj Slovencev na področju miljske občine, kamor je tudi opazno vedno večje priseljevanje tujcev z vsemi zadevnimi posledicami. Prišla je tudi do izraza ugotovitev, da je število slovenskega prebivalstva večje, kakor se na splošno misli in zatrjuje, zato bi moralo le-to imeti večjo predstavnisko moč v javnopравниh organih. Prisotni so izrazili željo, da bi bilo deležno tudi njihovo področje na skrajnem robu naše pokrajine in dežele večje in stalne pozornosti s strani slovenskih kulturnih in političnih dejavnikov.

Srečanje, na katerega je prišlo veliko ljudi, je potekalo v prizadetem zanimanju, kako bi se položaj slovenskega prebivalstva na miljskem območju zboljšal

SALVADORSKO VPRAŠANJE IN ITALIJANSKA POLITIKA

V središču pozornosti italijanskih političnih krogov je še vedno spor, ki je nastal med strankami vladne in parlamentarne večine v zvezi z izvajanjem zunanje politike ministra Colomba o položaju v srednjeameriški državi Salvador. Tajnik socialistične stranke Craxi je zelo jasno povedal, da se ne strinja z izjavo zunanjega ministra Colomba, češ da je ta izrazil določeno solidarnost sedanjemu režimu v Salvadorju. Pojasnil je tudi, da bodo socialistični poslanci pri morebitnem glasovanju v poslanski zbornici oddali glas proti Colombovim izjavam, češ da te niso v skladu z resolucijo, ki jo je bil izglasoval glavni zbor Organizacije Združenih narodov.

Ministrski predsednik Spadolini je že imel ločene pogovore s tajnikom Krščanske demokracije Piccolijem in predstavniki ostalih strank vladne večine, s katerimi se je sporazumel, da bo sredi prihodnjega tedna prišlo do srečanja med predsednikom vlade in glavnimi tajniki vseh strank sedanje večine. Predmet pogovora bo zlasti stališče, ki naj ga vlada zavzame do položaja v Salvadorju, kjer je v teku državljanska vojna in kjer nasprotniki sedanjega režima hočejo za vsako ceno preprečiti razpis volitev, ki jih pripravlja sedanja Duartejeva vlada.

Opazovalci pa menijo, da bo to srečanje pomenilo tudi uvod v preverjanje stališč posameznih strank sedanje vladne večine. Zahtevo po takem preverjanju že dalj časa postavljajo nekatere večinske stranke, vendar se zlasti Krščanska demokracija temu protivi, češ da mora parlament najprej dokončno odobriti finančni zakon in državni proračun, stranka relativne večine pa bi morala prej redno zaključiti svoj vsedrjavni kongres, ki je določen za konec letošnjega aprila.

DRUŠTVO

SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV
Donizettijeva 3, Trst

V ponedeljek, 22. februarja, bo
društveni večer posvečen

EKSPRESIVNIM PRIIMKOM
V TRŽAŠKEM SREDNJEM VEKU

Predaval bo dr. Pavle Merku.
Začetek ob 20.15. Vabljeni!

CARILLO O SPORU MED MOSKVO IN RIMOM

Glavni tajnik španske komunistične partije Santiago Carillo je v intervjuju za italijansko televizijo izjavil, da skušajo Sovjeti razbiti na dvoje italijansko komunistično partijo, isto pa po njegovem mnenju skušajo narediti s špansko partijo. Carillo meni, da je članek v moskovski Pravdi v zvezi z italijansko komunistično partijo očiten poziv italijanskim komunistom, naj pričnejo z akcijo proti svojim sedanjim partijskim voditeljem. V Španiji pa skušajo Sovjeti, je dejal Carillo, izkoristiti težave znotraj katalonske partije, da bi na ta način razširili svoj vpliv po vsej državi in da bi se ustanovila filozofska komunistična partija.

Konec obnove po potresu

Pristojni zbori novogoriške občinske skupščine so na zadnji seji vzeli na znanje poročilo o delu, ki je bilo opravljeno za odstranjevanje posledic potresa v letu 1976 na območju novogoriške občine. Potres je tedaj povzročil v tej primorski občini škodo v višini skoraj 820 milijonov dinarjev. Iz poročila izhaja, da so z deli končali in da so obnovili poškodovana stanovanjska in gospodarska poslopja. V novogoriški občini je potres poškodoval 4 tisoč 480 stanovanjskih hiš, več gospodarskih objektov in cest, vodovode ter druge objekte.

V Novi Gorici so te dni ustanovili društvo sociologov in politologov, ki bo pristojno za območja ajdovske, idrijske, novogoriške in tolminske občine. To je že peto tako društvo, ki deluje v sosedni Sloveniji. Pripravljajo pa ustanovni občni zbor enakega društva za obalo in kraško območje.

Program novogoriškega društva med drugim predvideva sodelovanje in stike s sorodnimi ustanovami in strokovnjaki v sosednih italijanskih krajih.

300 LET PRIMORSKEGA TISKA

Ob slovenskem kulturnem prazniku so v avli novogoriške občinske skupščine odprli razstavo »Starejši slovenski primorski tisk«. Gre za razstavo skoraj 1200 knjig, časnikov, lepakov in drugega tiskanega gradiva, ki je nastajalo od začetka 17. stoletja do konca prve svetovne vojne. Najstarejši eksponat je Alassijev italijansko-slovenski slovar, ki so ga natisnili v Vidmu leta 1607. Na ogled so eksponati, ki so prihajali iz tiskarn v Trstu, Gorici, Vidmu, Postojni, Idriji in od drugod in so tri stoletja bogatili slovenski kulturni prostor.

Spet prijetna nedeljska matineja v Gorici

Tudi program zadnjega koncerta Kulturnega združenja »Lipizer«, ki sta ga izvajala čelist Mario Brunello in pianist Massimo Somenzi, je bil zanimiv in prijeten. To je dokazalo številno občinstvo, ki je pazljivo, kakor vedno, spremljalo

potek nedeljske matineje. Umetnika sta izvajala sonato v ef duru opus št. 1 Ludwiga V. Beethovna in Brahmsovo Sonato v E molu opus 38. Obe skladbi sta nadvse prijetni, vendar zahtevata veliko tehnične pripravljenosti pri izvajanju. Oba mlada glasbenika pa sta dokazala visoko stopnjo skupne vigranosti in sintonije v posameznih stavkih obeh skladb.

TRIJE NOVI SLOVENSКИ FILMI

Potem ko so v Sloveniji imeli vrsto težav pri snemanjih celovečernih filmov, se zdaj, ko je prevzel vodstvo podjetja za snemanje filmov znani kulturni delavec Bojan Štih, stvari le obračajo na bolje. Od septembra sem so posneli že dva filma. Jane Kavčič je posnel mladinski film »Učna leta izumitelja Polža« (pripoveduje o učencu zadnjega letnika osnovne šole, ki je zaljubljen v fiziko in kemijo, malce pa tudi v svojo sošolko), Vojko Duletič pa pripoveduje o desetem bratu po romanu Josipa Jurčiča. Obe deli bosta prvič predvajani tja do konca maja. Te dni pa je začel s snemanjem filma tudi režiser Jože Gale (poznamo ga po vseh treh otroških filmih o Kekcu) z naslovom Pustota.

Ekspresivne težnje so zlasti prihajale do izraza pri igranju čelista Brunella, kar dokazuje njegovo bogato glasbeno osebnost.

Igra klavirja je bila dinamična in so prijetno učinkovali zlasti efekti »chiaroscuro«, ki jih vsebujeta obe skladbi, tako da virtuoznost pianista Somenzija ni prav nič zaostajala za čelistovo igranostjo.

Na zahtevo občinstva, ki je umetnika nagradilo z burnim odobravanjem in zahtevo po ponovitvi, sta gosta Avditorija zaigrala še sugestivno Prokofijevo Sonato za čelo in klavir.

Prihodnja matineja bo 21. februarja in na njej bodo nastopili Pierpaolo Maurizzi — klavir, Luigi Mazza — violina in Michele Ballarini — čelo.

Kakovostna glasba in mladina

Med bogato glasbeno koncertno produkcijo, ki nam jo že nekaj let nudijo razne goriške organizacije, društva in glasbene šole, spada tudi AGIMUS, katerega glavni smoter je približati mladini kakovostno glasbeno ustvarjalnost.

Peti koncert v tem sklopu je bil 5. februarja v dvorani Glasbene šole v ul. Oberdan, kjer sta nastopila s flavto in klavirjem Giorgio Samar in Maura Soro-Percacci. Izvajala sta v prvem delu Bachovo IV. Sonato, resno in premočrtno v svoji sestavi, kakor je pač ves Bachov opus. Strukturno in vsebinsko mnogo bolj zapletena je bila druga skladba, Beethovnova Serenada op. 41, kjer sta prišla do izraza lirizem obeh izvajalcev in njuna preciznost v tehničnem delu.

Drugi del koncerta je obsegal moderne skladbe, ki so vsekakor mladini bližje: »Suite Paysanne« Bele Bartoka in Casellovo »Sicilienne et burlesque«. Oblika teh skladb je izredno prosta, vsebinsko raznolika in razgibana in njihova najboljša lastnost je vsekakor izredna komunikativnost.

Prijetno izvajanje dua Soro - Samar je predvsem prepričalo z milino flavte in gotovostjo klavirske spremljave. Na zahtevo občinstva sta umetnika zaigrala še Bollingovo »Irlandezo«, prijetno ritmično skladbo. Program je orisala med napovedovanjem prof. Gigliola Maturu.

R. G.

PISAN SPORED ŠPORTNIH IGER

V novogoriškem športnem parku bo letos nekaj velikih atletskih prireditev. 12. in 13. junija bo državno prvenstvo za starejše mladince, nato bo atletski miting, 19. septembra pa dvoboj mladih reprezentanc Jugoslavije in Italije. Sicer pa v sezoni načrtujejo še nekaj podobnih prireditev z udeležbo znanih atletov, še posebno ker prav letos Atletski klub Nova Gorica praznuje 30-letnico delovanja.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova številka »Zaliva«

Pred kratkim je prišla iz tiskarne nova številka revije Zaliv. Začenja se s kratkim člankom pod naslovom »Ob prijateljevem odhodu«, ki se nanaša seveda na Kocbekovo smrt. V članku je rečeno med drugim: »V posebnem prispevku se v reviji klanjamo Kocbekovi izvorni slovenski misli in njegovemu stvariteljskemu duhu; na ti uvodni strani pa bi se radi poslovlili od njega kot prijatelja naše revije. Bil je namreč z nami od prvega trenutka, bil je revije pravzaprav vesel, še preden je prvič izšla, mi pa smo ji izbrali ime iz venčka imen, ki ga je bil prav on nanizal, ko se je z mladeniškim žarom navduševal za naš načrt. Pri tem ga je vodil tisti posebni posluš za kulturno rast našega občestva ob morju, ki je zelo redek pri pesnikih in pisateljih iz osrednje Slovenije. Ze pred vojski nas je namreč Kocbekovo Dejanje vključevalo v skrb za slovensko usodo, po vojski pa ga ni bilo pomembnega kulturnega dogodka pri nas, ki ne bi našel odziva v tenkočutnem Kocbekovem organu. In ker je bil svetsko odprt, a hkrati slovensko suveren, je v našem snovanju Kocbek slutil sredozemsko dopolnilo slovenske pretežno srednjeevropske tradicije. Na drugi strani pa je v našem hotenju zaznal odsev tistega miselnega pluralizma, o katerem je sanjal, da bo čudovita odrešna pridobitev nove Slovenije; ker njemu ni bilo dano, da bi mogel svoj sen uresničiti, ga je veselo vznemirilo sleherni naš uspeh. Zavest, da imamo ob strani modreca, ki skrbno vrednoti naša dejanja, pa je bila nam v potrdilo, da smo na pravi poti, hkrati pa spodbuda, da smo na nji vztrajali...«

Sledi ponatis znane Kocbekove pesmi »Kdo sem?« Objavljena je tudi Kocbekova fotografija v značilni zamišljeni drži.

Na tretjem mestu objavlja Boris Pahor besedilo svojega govora na spominski slovesnosti ob Kocbekovi smrti v dvorani Društva slovenskih izobražencev v Trstu in nato še na spominski prireditvi v Gorici. Besedilo dopolnjuje v reviji s tremi Kocbekovimi pismi, iz katerih je na obeh spominskih večerih podal samo odlomke. Pahor je zajel v žaromet svojega spominskega govora vso Kocbekovo tragedijo, tragedijo razočaranega misleca, pesnika in političnega ideologa. Vendar Boris Pahor v svojem občudovanju in vrednotenju Kocbeka kot politika pretirava. Vsekakor pa je Pahor trdno prepričan o tem, kar piše, in tako je razumljiv zanos, s katerim obravnava Kocbekovo medvojno ravnanje. Resnično zanimiva so omenjena tri Kocbekova pisma, in še bolj kot zanimiva so pretresljiva kot dokazi njegovih razpoloženj, ki so bila blizu obupu.

Poln čustvenega občudovanja, pa tudi zanimiv, ker nas seznanja z nekaterimi manj znanimi dejstvi, je prispevek, ki ga je napisala Miriam Gregorčič pod naslovom »Srečanja s Kocbekom«.

Vprašanje je seveda, ali taki spisi, polni samega občudovanja do umrlega pesnika — spisi, v katerih se ponavljajo besede vizionar, prerok, modrec, vzorni lik, ptič feniks, vsestranski »pun-tar par excellence«, slovenski Saharov in podobno zares prispevajo k realistični in zato zgodovinsko korektni oceni Kocbekove vloge v slovenskem dogajanju zadnjega polstoletja. Mogoče bi bilo boljše govoriti o njem bolj mirno in bolj realistično, čeprav z enakim spoštovanjem

Revija objavlja tudi predavanje, ki ga je imel na lanski Dragi publicist Viktor Blažič iz Ljubljane pod naslovom »Problemi razvoja, narodna zavest, pluralizem«. Lahko smo ji hvaležni, da je tako hitro napravila to odmevno Blažičevo predavanje dostopno tudi v tisku, za kar se urednik revije zahvaljuje Društvu slovenskih izobražencev, ki je tekst odstopilo za objavo.

Naj opozorimo v enem izmed pisem Edvarda Kocbeka, ki jih je objavil Boris Pahor v tej številki Zaliva, na zanimiv stavek, ki bi moral dati misliti: »To je domovina naroda, ki že sto let živi od samih izdajstev«.

Ezio Martin, izobraženec provansalske narodnosti, ki pa je doma v Italiji, nadaljuje svoj dolgi spis »Bevkovo dopisovanje z meno«, ki ni zanimiv toliko zaradi objavljenih Bevkovih pisem kot pa zaradi slikanja razmer, v katerih se je odvijalo dopisovanje med Bevkom in Martinom. Marsikaj zanimivega pa zremo tudi o Bevkovem literarnem delovanju po vojni in o njegovih odnosih do okolja ter o Martinovem kritičnem odnosu do nekaterih Bevkovih knjig, katerih vsebina se mu je zdela preveč pesimistična oziroma črnogleda in mračna. Tako npr. v Bevkovih zgodovinskih povestih skoraj vedno zmagata izdajstvo in smrt.

Drugi neslovenski avtor v tej številki Zaliva je Luigi Michieletto, ki objavlja v prevodu Diomire Bajc esej o Sgorlonovem romanu »Kraljica iz Sabe«. Eseg ima naslov »Isabella, razpeta med navezanostjo na Zoro in spominom na Ljubo v čustveno-fantastičnem filigranu »Kraljice iz Sabe«. Avtor eseja analizira Sgorlonovo pripovedovanje o treh Slovenkah, ki nastopajo v romanu, seveda vedno bolj Slovanke kot Slovenke.

Angel Kosmač je prispeval zanimivo študijo »Kako je z muslimani v Sovjetski zvezi«. Marija Kostnapfel pa sodeluje v tej številki z nekaj pesmimi in s spisom »Iz velike in male Amerike«, v katerem opisuje svoje vtise s počitniškega bivanja v Združenih državah v nekem zavodu za handikapirane na vozičku. Kljub živahnemu slogu pisanja nas moti njeno posploševanje in pa razbito besedilo, razdeljeno v kratke odstavke, celo po dve ali le poldrugo vrstico, le redki imajo čez deset vrstic. Pripovedovanje je prežeto s simboliko in retoričnimi vložki ter preveč nedoločno, afektirano, npr.:

»Muzej znanosti. Naj živi tehnologija napredka. Empire State Building, peta avenija, Broadway, Rockefeller center, World Trade Center, Brooklyn. Z ladjo h Kipu svobode. Kje je svoboda? Ko se spotakneš ob reveža na pločniku? Ko gledaš razkošje ali ko si v Harlemu in te črnci divje pozdravljajo? Jemo na ulici. Mimogrede. Antikonformizem v konformizmu. Koncert, Shakespeare v Central parku. Naglica in ropot. Wall street, Borza. Cel svet čaka. Kurja polt. Business. Poslovni možje, bogati možje z aktovkami, z limuzinami in šoferji, črnci v podzemlju. Portoriška četrt. In tako dalje, vmes komaj kak cel stavek z osebkom in povedkom. Zdi se skoraj, da je mlada avtorica pozabila, kako se jih tvori, pri svoji maniji metanja besed kar tjavendan, posamezne, v prvem sklonu. Zdi se, da bi bila sposobna pisati mnogo boljše.

V tej številki se zaključuje satirični roman Bora Bana »Moč v belem«, zajet iz zdravniškega okolja v Ljubljani. Zdravniški romani so skoro vedno dolgočasni in tako na žalost tudi ta. Bralecem, ki ne poznajo tistega okolja in njegovih značilnosti, seveda marsikaj uide, kar je lahko vir uživanja in zabave za tiste, ki so v njem doma.

Boris Pahor je zastopan v tej številki tudi z mnogimi stranmi zapiskov pod naslovom »Na barkovljanskih paštnih«. V njih piše o marsičem, od svojih izletov v gore do ljubljanskih literarnih in drugih razmer. Med drugim si nekoliko

dalje na 7. strani ■

Ob novi premieri SSG v Trstu

Če bo tudi publika pri ponovitvah sprejela predstavo s tolikšnim navdušenjem kot premier-ska, ki običajno ni najbolj radodarna z aplavzi, potem bo Gogoljeva »Ženitev« prav gotovo postala uspešnica letošnjega repertoarja SSG. In to nikakor ni malo, saj smo letos že videli nekaj res dobrih predstav. Za prijetno spremembo v izvajalski tehniki, tekočem, pospešenemu ritmu je poskrbel režiser Žigon s svojimi dolgoletnimi izkušnjami na beograjskih in leningrajskih odrih, kjer je prijem v izvajanju komedij — kot kaže — v marsičem drugačen od tega, kar nam nudijo režiserji iz našega okolja. In vendar »Ženitev« ni samo komedija za smeh, v Žigonovi predstavitvi je razlogov za razmišljanje in poglobitev še in še. Glavna novost je morda v tem, da v središču predstave ni ne delo kot tako ne režiserjeva spretnost, kakor tudi ne spretnost interpretov, pač pa gledalec sam, ki kot goba vsrka bolj kot preprosto dogajanje, posamezne iztočnice in jih tolmači po svoje, po lastnem trenutnem občutju. Tako ni nič čudnega, če so ob koncu predstave mnenja povsem različna, celo nasprotujoča in gredo do ugotavljanja o briljantnosti komedije, preko Jonescovega absurda do ostre kritike človeških slabosti, do življenja samega, torej z vsemi socialnimi in političnimi komponentami, ki so žive ne samo v krajevnem, pač pa tudi širšem merilu. In vendar obstaja v tej množici različnih si mnenj skupno prepričanje, da predstava ni bi-

la nikdar dolgočasna, da je stalno pritegnila pozornost vseh, pa naj so se zgolj zabavali, ali pa v nastopajočem liku videli sorodnika, prijatelja, predstojnika ali idejnega nasprotnika.

Bogastvo zamislic in karakterjev, bogastvo pa tudi v sceni, ki jo je izdelal Vladimir Lalicki in kostumov Božane Jovanovič.

Iz celote izstopa lik dvornega svetnika Podkoljosina Antona Petjeta, ki je galeriji likov, s katerimi je povzdignil kvaliteto našega gledališča, dodal novega, povsem neobičajnega. Podkoljosin se želi oženiti, vendar ga je pred tako važnim korakom obenem tudi strah. Petjetov svetnik iz prizora v prizor rase, tako da celo premaga vse svoje dvome, obleče frak za ženitev, toda v odločilnem trenutku prevlada dvom in zbeži skozi okno. Okrog tega osrednjega lika se gibljejo komično-tragično figure ostalih snubcev, ki so vsak po svoje dragulj zase od debelega in neokretne-ga Jajčnice Danila Turka, drobnega in preplašene-ga Anučkina Adrijana Rustje, priletne-ga mornariškega poročnika Ževakina Jožka Lukeša in pijančka Starikova Staneta Starešiniča. Nevesto Agatjo je odlično podala Miranda Caharija, ženitovanjska posredovalka je Zlata Rodošek, izredno prijetno je presenetila Silva Rztresen kot teta Arina, medtem ko sta hišno Dunjaško in slugo Stjepana odigrala Marinka Počkaj oziroma Stojan Colja.

S. R.

NI RAZLOGOV ZA ODLAŠANJE

■ nadaljevanje s 1. strani

dana raba materinščine pripadnikom narodnih manjšin, v tem primeru Slovincem v Italiji, kar pa je v kričečem nasprotju z mednarodnimi obveznostmi Italije.

Ustavno sodišče je razsodilo, da že omenjeni člen kazenskega postopnika sicer ni v nasprotju z ustavo, vendar ne velja za pripadnike slovenske manjšine na Tržaškem, ker gre za pravno priznano manjšino in bi bilo proti zdravi pameti in proti pravnim načelom, če bi bil kdo na Tržaškem kaznovan zaradi rabe svojega materinega jezika.

Razsodba ustavnega sodišča nas nikakor ne more povsem zadovoljiti, saj vsebuje nekatera dvoumna in ne poudarja nekaterih načel, ki so za manjšino zelo važna, v javnosti pa sporna. Pomembna pa se nam zdi graja na račun parlamenta, ki še ni sprejel izvršilnih norm glede manjšinske zaščite, kot jo predvideva osimski sporazum. Razsodba pa je kljub vsemu važna, saj med drugim predstavlja nov poziv pristojni oblasti, naj končno zakonsko uredi problematiko slovenske narodne manjšine. Zato torej nov razlog za pospešitev ustrezne parlamentarne razprave.

V petek, 26. t.m., bo ob 20. uri v dvorani KD »Igo Gruden« v Nabrežini

REDNI OBČNI ZBOR

sekcije Slovenske skupnosti za občino Devin - Nabrežina. Vabljeni člani in somišljeniki.

Nova številka »Zaliva«

■ nadaljevanje s 6. strani

privošči tudi Josipa Vidmarja. Med drugim piše: »V sobotnem Delu se Josip Vidmar spet loteva s kronično visokostno gesto vsega, kar je v slovenski kulturi krščanskega oziroma katoliškega. Vendar ima to njegovo početje zadnja leta v sebi tudi različne prvine kolerične grobosti, ki jih je bilo zaznati že v kritiki Kocbekovega »Strahu in poguma«, a so prišle jasneje do izraza leta 1975 in v naslednjih letih. Ta njegova alergičnost do vsega verskega je sčasoma postala nekakšna manija, ki spominja na Katonovo trmasto zahtevo, da je potrebno Kartagino uničiti. K temu bi rekel — pristavlja Boris Pahor — da ima Josip Vidmar vso pravico, da sodi in presoja po svoji mili volji; vendar je spet res, da tako razmerje, kakršno ima on do avotrjev, ki se sklicujejo na krščanski svetovni nazor, mu prav gotovo ne daje avreole velikega kritika. Ko le-ta namreč odklanja, v svoj odklon ne primeša ne strupa ne razkačenosti«.

Kar zadeva takoimenovano stisko slovenskega jezika, pa piše Pahor med drugim: »Kakor so pred leti v Franciji z izrazom »franglais« označevali popačeno francoščino, tako so zdaj v Italiji skovali »itangliano« za skaženo italijanščino. Na splošno velja, da je izvirno govorico kontaminiralo tehnično in drugo izrazoslovje, uvoženo z angleško-amerikanskega območja. A fenomenu bi se seveda dalo najti še dosti drugih vzrokov. Mislim pa si, da je na Slovenskem vse še bolj kočljivo, ker tam ne gre samo za vpliv tehnike, popevk itd., ampak za kontaminacijo, ki

sledi dolivu ljudi z juga. Zato na Slovenskem ni v nevarnosti samo lepa, čista, klasična slovenščina, ampak slovenski jezik sploh. Vprašanje je, ali bo s časom kdo še čutil domotožje po pesmih, kakršna je bila med vojsko itsta, v kateri je bil poudarek: »Na Slovenskem smo mi gospodar!«.

Revija objavlja tudi aktualen zapis oziroma dolgo pismo, ki ga je poslal uredniku profesor Jošt Žabkar iz Nemčije in v katerem prikazuje svoje gledanje na medvojno dogajanje na Slovenskem. Sledi še precej strani knjižnih ocen in pregleda slovenskih revij, pa tudi nekaj zapiskov, tudi polemičnega značaja, zlasti izpod peresa Borisa Pahorja. Najavljeno pa je tudi, da bo Zaliv odslej izhajal le še enkrat na leto, a ne zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Boris Pahor piše: »Zakaj potem odločitev o občasnem izhajanju? Lahko bi na to odgovoril, da v šestnajstih letih revija ni pridobila mlajšega kadra, ki bi se zanjo zavzel. Mladi se namreč vsi zatekajo tja, kjer se je enkrat za vselej izoblikovala pravovernost in kjer je na razpolago vse, kar je potrebno za mirno in solidno vegetiranje. Tako je revija sproti izgubljala slehernega mladega sodelavca, ki je v nji startal za bolj varen polet. Lahko bi rekel tudi — nadaljuje Pahor — da občestvo, ki tako nemarno sledi prizadevanjem neke publikacije, ni še toliko dozorelo, da bi se splačal vztrajen trud za razširitev njegove razgledanosti«.

Poravnajte naročnino!

J. Š. TRETJI VAL?

Stojimo na pragu novega preobrata v življenju človeške družbe, pravi Alvin Toffler, ameriški strokovnjak za družbena in gospodarska vprašanja, pisec nedavno izišle knjige »The Third Wave« (Tretji val, 1980).

Prvi preobrat v življenju človeštva se je po njegovem zgodil nekako pred 10.000 leti, ko je človek opustil lovstvo in nabiralništvo ter se oprijel poljedelstva in živinoreje. S tem je nastala omika, ki je prevladovala tisočletja, vse do obdobja, približno pred 200 leti, ko je izum parnega stroja sprožil tkm. industrijsko revolucijo. Ta prinese človeštvu nov preobrat, nastanek kapitalističnih družb na eni strani in na drugi proletariata, t.j. revnega prebivalstva, ki se desetletja bori za boljše življenjske razmere in končno doseže prve oblike socialne zaščite na začetku tega stoletja.

Ta zaščita se izpopolnjuje in izboljšuje desetletja. Po drugi svetovni vojni je skorajda že popolna. Zaslužki zaposlenih so veliki. In sodobna tehnologija zmanjšuje napor telesnega dela. V poljedelstvu nadomešča mehanizirano delo človekovo; kmečki ljudje se v vedno večji meri zaposlujejo v industriji in drugih dejavnostih. Delež zaposlenih znaša v razvitejših deželah že okoli 80 odst. prebivalstva.

Visoki zaslužki zaposlenih in s tem tudi stroški dela izredno podražujejo izdelke in storitve, tako da je spočetka upravičen strah proizvajalcev, če bodo po tako visokih cenah sploh lahko prodali svo-

je izdelke na tržišču. Po drugi strani pa delež strojnega dela v proizvodnji blaga, dela, ki je cenejše, že prevladuje nad človeškim. Še bolj odločilno pa je, da se je z visokimi zaslužki zelo povečala kupna moč prebivalstva, tako da prodaja izdelkov vse do zadnje pogonske krize sploh ni bila vprašanje.

Visoka kupna moč — pri čemer mislimo na razvite dežele — je na široko odprla vrata nakupovanju in porabi, vse do nerazumljivih oblik. Začelo se je obdobje tkm. porabniške družbe, po Tofflerju tretjega preobrata v življenju človeštva.

V čem naj bi bil novi preobrat?

Visoka življenjska raven, prava blaginja, je usmerila ljudi k iskanju drugačnosti; k temu, da bi se na zunaj, po obleki, stanovanju, prehrani itd. čimbolj razlikovali nasproti drugim. Takšna težnja se dokaj jasno odraža pri njihovem nakupovanju. Njen prvi znak je razmah trgovin vrste »boutique« sredi šestdesetih let. Načina, ki mu proizvodnja oz. gospodarstvo tedaj še ni moglo slediti. Takrat je še vedno veljalo: čim več istega blaga, istih modelov, tem nižja bo cena vsakega. In kdor bo imel na tržišču najnižjo ceno določene vrste in kakovosti, ta bo prevladoval.

Toda napredek tehnologije je sedaj prinesel nov preobrat, novo revolucijo. Sodobna tehnologija je že sposobna z istimi stroški izdelovati najbolj različne vrste enega samega izdelka, takorekoč »po

meri«. Gre za novo revolucijo v gospodarstvu in načinu življenja človeške družbe, ki bi jo za razliko od zadnje industrijske lahko imenovali tehnološko.

Vse to pa pomeni obenem tudi preusmerjanje človeške družbe na nove sisteme, v nove organizacijske oblike, od dosedanjih nacionalnih in svetovnih povezav k skupnostim dežel in pokrajin. Pomeni, skratka, preoblikovanje in osamosvajanje gospodarstva na deželni ravni. Pomeni močnejše organiziranje in vodnje družbeno gospodarskega prostora v skladu z naravnimi krajinami, zgodovinskih in zemljepisno izoblikovanimi deželami ter njih skupnostmi, kot so se oblikovale stoletja, a so jih kasnejše t.j. današnje nacionalne države prekrile in ponekod tudi zadušile.

Značilna so zato gledanja na prihodnje življenje človeške družbe in njeno gospodarjenje, ki jih Alvin Toffler, izhajajoč s stališča v omenjeni knjigi, iznaša v pogovoru za ameriški obzornik »Business Week«, kjer pravi med drugim naslednje:

Proces odstopanja od množičnosti nas bo spremljal desetine let, segel bo zelo globoko in bo izvajal silen pritisk na organizacije, ki so utemeljile delovanje drugega vala t.j. industrijske revolucije ...

Na nekaterih mestih se je ta proces odvijal v prav kratkem času. Tako predstavlja npr. pojav skupin, ki se borijo za posebno problematiko, še posebno zmedo v državni politiki: sistem ne ve, kako naj bi jih ukrotil ... Odstopanje od množičnosti je mogoče zaznati tudi v porastu pokrajinskih ter odcepitvenih gibanj, kot so nastala v Québecu, na Korziki ali v Bretaniji.

- Znaš Jakec, jest bom menjau meštir. Sm se prou uštefau touč tle ta naumen zgun. Jn še za tisto plačo! ... Se bom denu med žurnaliste.
- Ma kej si zmotjen?
- Neč zmotjen. Jest sm vidu, de žurnalisti jemajo lepo delo jn tudi plačani so nekej bulše, ku midva. Jn vsa vrata so jem odprta. Kamer pridejo, grejo nečo nutre. Na prireditve, na občne zборе, na ohceti, na pogrebe, jubileje, okrogle mize jn vse sorte. Jn če je kej za plačat, uani ne plačajo neč. Jn posod so jeh veseli, zatu ke vse pride u časnike, fotografija jn vse sorte. Jn če je kej za pojest, zmiram jejo gratis. Kej ni fajn? Drugače ku pr temi zguni, ke nam nobeden nikoli neč ne da.
- Ja, ja, ti videš samo lepo stran mada je. Ma ni miga kar taku, bet žurnalist. Jn kašne sort žurnalist misleš bet?
- Ja, na vsak način napreden.
- Ben, tu ti verjamem. Ma se slišes ti kopac delat tašno delo? Vidi, ke moreš jemet tudi nekej telegence jn jemet dober nus. Posebno če češ bet napreden. Ta prvo moreš natančno zbrat jn ločet zrno od plevla; drugače povedano določet tisto, ke lahko pride u časnik jn tisto, ke ne smej. Tle je strašno važen nus, de zavohaš, kam veter piha. Zatu ke vsak časnik jema anga

gospodarja jn veter lahko piha danes taku, jutre pej taku.

- Ja, ma svoboda tiska ...
- Ti pesti stat svoboda tiska, ke tu so bale. Ti moreš gledat, de boš pisau taku, de bo u linji. Jn je prou lahko kej falt. Kadar si taku zbrau materjal, ke pride u časnik moreš spet še anbot zbrat ven tisto, ke je na linji jn ke pride nutre avtomatično jn tisto, ke ni na linji jn ke be blo narbulše neč pisat, ma moreš vselih zatu, ke ni ta prave škuže, de be moučau. Tu so, denmo reč, kašne konfarence, okrogle mize, deklaracije, kamer ke so si brusli jezek tudi ledje z unga tabora. Tle se lepu uveljave tvoja telegenca.
- Povej, povej!
- Ta prva doužnust je, take reči dištrigirat na kratko. Rajše malo ku dosti: naslov tašen, de je brez pomena jn de noben brauc ne postane radoveden jn pole dent tašno reč u kašen kot, de ga ni zamerkat. Taku de aden, ke na hitro pregledava časnik, nanka ne najde. Pole, če glih poveš, kej je reku, ne smeš napisat »je reku tu jn tu«, ke s tem vre daš ano gotovo velavo. Moreš reč »je skušau prkazat tu jn tu« kar da braucu zastopet, de je tisti mož provirau nekej povedat, ma de mu ni ratalo. Narlepše se pej zmažeš, če napišeš, de »je govoru od tega jn tega«, taku de brauc ne zna, al je govoru prou al narobe. Al pej de rečeš: »je prkazau stališče svoje stranke.« Kašno? Vedga hudič! Kašen bot je tisti z unga tabora tudi dohtar. Pametno nardiš, de pozabeš na tisti »dr« in mu vzameš doktorat. Se zna de pr svojeh ledeh ne smeš nikoli pozabet na »dr«. Jn, ku rečeno, važen je tudi nus. Zatu ke danes lahko pišeš taku, ma jutre se veter obrne jn moreš pisat drugače. E, dragi moj ...
- Videš, glih zastran nusa me nomalo skrbi, zatu ke sm večkrat prehlajen jn se mi nus zamaši ...
- Lubi moj Mihec, jest ti rečem, tisti meštir ni zate. Telegenca je bol švoh jn še z nusam jemaš težave. Pesti tisto idejo jn ostani tle pr meni jn mi delaj kompanijo.

MINISTER BODRATO OBISKAL SLOVENSKI ZNANSTVENI LICEJ V TRSTU

■ nadaljevanje s 4. strani

Tako si je ogledal Mednarodni center za teoretsko fiziko pri Miramaru in Visoko šolo za razvite študije. V prostorih Ljudske univerze pa se je zvečer srečal s predstavniki Unije Italijanov z Reke in iz Istre, ki so ministra seznanili s stanjem italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji, še posebno glede šolskega stanja, o katerem je minister izrazil svoje zadovoljstvo.

RAZSTAVA OB 30-LETNICI OPENSKEGA SKAVTSKEGA DELOVANJA

■ nadaljevanje s 3. strani

narodnosti, članske izkaznice, zapisnike, skavtsko čtivo, ročne izdelke itd. Največ pozornosti in zanimanja so seveda vzbudile številne slike iz 30-letnega openskega skavtskega življenja. Škoda le, da so ljudje imeli samo tri dni možnost, da si ogledajo razstavo.

VARIANTA REGULACIJSKEGA NAČRTA DOLINSKE OBČINE

■ nadaljevanje s 4. strani

Slovenske skupnosti področja, podvržena lotizaciji, lahko postanejo vaba na razne špekulacije, ker domači mali lastniki nimajo finančnih možnosti, da bi lahko izpeljali takšne lotizijske načrte.

Zaradi teh in drugih razlogov so svetovalci SSK glasovali proti odobritvi predložene variante, ki bi lahko drugače uredila nekatera pomembna vprašanja urbanistične ureditve in politike. Negativno so se izrekli tudi predstavniki KD in PSDI. Varianta je bila tako odobrena z glasovi svetovalcev KPI in... tudi PSI.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Kar pa se nadalje dogaja v gospodarstvu kot celoti, odraža prav tako težnjo po ločevanju. Eden glavnih vzrokov, zaradi katerega naletiz Washington, še bolj kot Moskva, Pariz ali London, na tolike težave pri upravljanju svojega gospodarstva, je prav v tem, da skuša pojmovati gospodarstvo kot enotni, kot združevalni nacionalni pojav. V resnici pa danes znotraj teh držav obstajajo deželna gospodarstva (podčrtal p.). Ta pa so prav tako pomembna in mnogostranska, kot so bila nacionalna gospodarstva pred 30 ali 40 leti. Poskus nadzorovanja le-teh iz državnega središča, z davčno in finančno politiko, je obsojen na propad, zakaj kakor se lahko po eni strani poskuša vprašanja reševati, tako se jih po drugi strani otežuje ... Načelo tega (centralističnega) gledanja je: opraviti imamo z enotnim gospodarstvom. To pa ni res! Mislim, da homo prisiljeni napraviti »denacionalizacijo« gospodarske politike... in boj ter politična nasprotja, ki bodo iz tega izhajala, bodo povzročila krizo za desetletja. Obstaja namreč globok prepad

med privrženci enotnega družbenogospodarskega sistema, ki bodo hoteli storiti vse za ohranitev poenotene družbe, ter med onimi, ki hočejo zrušiti izključnost takšnega centralističnega sistema ...

Ponovna rast ter razvoj deželnih gospodarstev danes in v prihodnosti, kot ju v svojih gledanjih utemeljuje Alvin Toffler, postavlja v novo luč tudi obstoj manjših narodov, njih gospodarjenje in razvoj. Tistih narodov, ki so jih doslej nacionalistični in internacionalistični pisci razglašali za »nerentabilne«. Ti narodi naj bi bili sami na sebi »premajhni«, da bi lahko upali na lasten napredek, ker da nimajo »dovolj sredstev« za tehnološke raziskave. Zaradi tega naj bi bil tehnološki in družbeni napredek zgolj stvar velikih, medtem ko naj bi majhni narodi bili obsojeni na zaostajanje ter postopno zamrtje. Imeli naj ne bi drugega izhoda — da se njih pripadniki izognejo životarjenju — kot da se čim prej pridružijo velikim narodom, ki jim pripada prihodnost.

Najbolj »razmišljujoči« nasprotniki na-

rodnega in kulturnega izročila so šli celo tako daleč, da so prerokovali za prihodnost zaton naroda kot jezikovne skupnosti; narodi naj bi v prihodnje obstajali le še kot znanstvene in strokovne skupine, npr. narod kemikov, narod tehnikov, narod filozofov, šolnikov, umetnikov, gospodarstvenikov, svečenikov in mogoče še česa. Takšna prihodnost sveta oz. človeštva naj bi potrjevala, da je vztrajanje na lastnem narodnem jeziku in kulturi nesmiselno.

Ob koncu šestdesetih let so se tudi v slovenskem matičnem tisku razbohotila zlohotna stališča v odnosu do narodnosti in izpodrinila dotedanje narodno-osvobodilne nazore, od katerih se je bilo treba menda ponovno »osvoboditi«. Razni pisci so se kar kosali med sabo, kdo naj bi čimbolje »utemeljil« nesmiselnost slovenstva. Nova družba naj bi ne potrebovala naroda, še zlasti ne slovenskega. Narodnost naj bi nadomestila evropska, če ne svetovna oz. »internationalistična« zavest.

(Dalje)